

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

(підпис)
“ ____ ” _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 6.07072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(шифр та найменування спеціальності)

на тему: «Податок на доходи фізичних осіб у формуванні доходів місцевих бюджетів»

Виконавець:

студентка 41 групи ФФБС

Барон Г. І.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Хомутенко А. В.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ	6
1.1. Еволюція системи оподаткування доходів фізичних осіб	6
1.2. Економічна сутність і призначення податку на доходи фізичних осіб....	16
1.3. Характеристика елементів податку на доходи фізичних осіб.....	25
РОЗДІЛ 2. РОЛЬ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ У ФОРМУВАННІ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ	32
2.1. Порядок розподілу податку на доходи фізичних осіб між бюджетами різних рівнів.....	32
2.2. Аналіз динаміки та структури показників доходів місцевих бюджетів...	44
2.3. Фіскальна ефективність податку на доходи фізичних осіб на місцевому рівні.....	50
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ФІСКАЛЬНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ В УКРАЇНІ	65
3.1. Адаптація зарубіжного досвіду справляння податків на доходи фізичних осіб до вітчизняної практики	65
3.2. Шляхи вдосконалення порядку справляння податку на доходи фізичних осіб та його розподілу між бюджетами різних рівнів	77
ВИСНОВКИ	88
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	93
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. 2014 рік для економіки нашої країни ознаменувався початком формування правового поля для практичної імплементації ідеї адміністративно-фінансової децентралізації й низки секторальних реформ, що спрямовані на посилення спроможності територіальних громад як базових одиниць системи місцевого самоврядування. З одного боку, це стало об'єктивним наслідком економічної й політичної неефективності існуючої вертикалі державного управління і критеріальною умовою переходу до нового щабля соціально-економічного розвитку України як держави. З іншого – не зважаючи на довготривале затягування процесу децентралізації влади, ні на старті реформ, ні після трьох років їхньої реалізації, урядом України не було сформовано чіткої моделі перерозподілу ресурсів між національним, регіональним й місцевим рівнями управління.

Податок на доходи фізичних осіб (зокрема у частині оподаткування доходів від трудової діяльності) в багатьох країнах є одним з бюджетоутворюючих податків, а в окремих країнах світу він ще й становить значне джерело доходів місцевих бюджетів.

Незважаючи на те, що в Україні ПДФО надходить як до державного, так й до місцевих бюджетів (відповідно до визначених Бюджетним кодексом пропорціях), питання раціональності його розподілу між місцевими бюджетами не втрачає своєї актуальності. Також важливим питанням наразі є можливість зміни порядку зарахування ПДФО до місцевих бюджетів за місцем проживання фізичної особи-платника. Враховуючи вищезазначене тема дослідження є досить актуальною.

Аналіз досліджень та публікацій. Питання оподаткування доходів фізичних осіб досліджувало чимало вітчизняних та зарубіжних науковців, зокрема: В. Андрущенко, В. Вишневський, Ю. Іванов, О. Кириленко, А. Крисоватий, М. Кучерявенко, В. Мельник, В. Опарін, А. Соколовська, В. Федосов, І. Чугунов, К. Швабій, С. Юрій та ін.

Проблеми фіскальної ефективності ПДФО були предметом дослідження таких вітчизняних науковців: Л.Б. Баранник, Н.С. Проконенко, Ж.В. Пісковою, Я.А. Соломка, К.І. Швабій, Л.В. Юрчишеної та інших.

Особливості розподілу ПДФО між різними рівнями бюджетів досліджували Л. Я. Бенюська, Г. В. Возняк, І. З. Сторонянська, І. Р. Тимечко та ін.

Віддаючи належне науковим дослідженням, варто зазначити що наразі проблема удосконалення механізму розподілу ПДФО між різними рівнями бюджетів України залишається до кінця невирішеною і потребує обґрунтування напрямів підвищення ефективності такого розподілу.

Метою кваліфікаційної роботи виступає дослідження теоретичних та практичних аспектів ПДФО, що дозволить удосконалити механізм його розподілу між різними рівнями бюджетів.

Для досягнення поставленої мети в роботі необхідно вирішити наступні завдання:

- дослідити еволюцію системи оподаткування доходів фізичних осіб;
- розкрити економічну сутність і призначення податку на доходи фізичних осіб;
- надати характеристику елементів податку на доходи фізичних осіб;
- розглянути порядок розподілу податку на доходи фізичних осіб між бюджетами різних рівнів;
- провести аналіз динаміки та структури показників доходів місцевих бюджетів;
- проаналізувати фіскальну ефективність податку на доходи фізичних осіб на місцевому рівні;
- дослідити зарубіжний досвід справляння податків на доходи фізичних осіб та визначити можливості адаптації до вітчизняної практики;
- обґрунтувати шляхи вдосконалення порядку справляння податку на доходи фізичних осіб та його розподілу між бюджетами різних рівнів.

Об'єктом дослідження виступає податок на доходи фізичних осіб.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних питань удосконалення розподілу податку на доходи фізичних осіб між різними рівнями бюджетів України.

Методи дослідження. Теоретичною базою кваліфікаційної роботи є фундаментальні положення теорії фінансів, оподаткування, а також наукові дослідження провідних вітчизняних й зарубіжних учених у сфері оподаткування доходів фізичних осіб. У процесі дослідження застосовувались наступні методи: аналізу, синтезу, порівняння, логічного узагальнення – для уточнення суті й змісту податку на доходи фізичних осіб; економічного аналізу – для проведення аналізу динаміки доходів Державного і місцевих бюджетів за рахунок податку на доходи фізичних осіб та їхнього розподілу між бюджетами різних рівнів, а також дослідження зарубіжного досвіду розподілу ПДФО між рівнями бюджетів; абстрактно-логічний метод – для розробки пропозицій щодо удосконалення розподілу податку на доходи фізичних осіб між різними рівнями бюджетів України.

Інформаційною базою дослідження виступають законодавчі й нормативно-правові акти з питань оподаткування доходів фізичних осіб, статистичні дані Державної казначейської служби України, Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень, наукові публікації вітчизняних і зарубіжних дослідників та фахівців і питань розподілу податку на доходи фізичних осіб між різними рівнями бюджетів України.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Робота містить 9 таблиць, 16 рисунків, 1 додаток. Список використаних джерел налічує 58 найменувань.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження можна зробити наступні висновки:

1. Історія оподаткування фізичних осіб нараховує тисячоліття. Воно виступало необхідною ланкою економічних відносин з моменту виникнення держави і поділу суспільства на класи, в процесі формування соціально-державних механізмів.

Становлення податку на доходи фізичних осіб в незалежній Україні відбувалось поетапно.

Перший етап (1991-1993 рр.). Податкова система в даний період характеризувалася справлянням прибуткового податку із громадян. Прибутковий податок було розділено на дві частини: основну й додаткову, а його платників – на окремі категорії й групи. Податок утримувався в твердих ставках, диференційованих за категоріями й групами платників.

Другий етап (1994-2003 рр.). Прибутковий податок із громадян – резидентів України стягувався відповідно до законодавчих норм Декрету Кабінету Міністрів України «Про прибутковий податок з громадян». Згідно Декрету, оподаткування прибутковим податком доходів громадян проводилось за групами або за категоріями платників й залежно від характеру отриманого доходу.

Третій етап (2004-2010 рр.). Вступив в дію Закон України «Про податок з доходів фізичних осіб», унаслідок чого відбулось суттєве зниження податкового навантаження, розширення бази оподаткування, запроваджено податковий кредит й податкові соціальні пільги.

Четвертий етап (2011 р. і до наших днів). В зв'язку із прийняттям Податкового кодексу України податок із доходів фізичних осіб перетворено на податок на доходи фізичних осіб.

2. Суть та призначення податку на доходи фізичних осіб полягає, по-перше, у поповненні бюджету держави для здійснення поставлених перед нею

завдань та функцій, які в свою чергу мають на меті, забезпечення соціальної рівності громадян держави, а також подальшого економічного розвитку.

3. Система оподаткування доходів фізичних осіб розглядається як сукупність елементів, що входять до її складу, завдяки поєднанню / комбінуванню яких забезпечується реалізація притаманного податку регулятивного і фіскального потенціалу.

4. Особливості оподаткування доходів фізичних осіб в Україні визначає Розділ IV Податкового кодексу. Так, згідно даного розділу виділяють наступні елементи податку на доходи фізичних осіб: суб'єкт оподаткування, об'єкт оподаткування, база оподаткування, податкова знижка, ставка податку, податкова соціальна пільга.

Відповідно до останніх змін до Бюджетного кодексу України у 2019-2020 р. ПДФО, яке сплачується (перераховується) згідно із Податковим кодексом України (ПК) на відповідній території України (окрім ПДФО, нарахованого у формі процентів на поточний чи депозитний (вкладний) банківський рахунок, проценти на вклад (депозит) члена кредитної спілки в кредитній спілці), розподілятиметься між бюджетами в наступних розмірах:

- 25% – доходи Державного бюджету України (п. 1 ч. 2 ст. 29 БК);
- 15% – доходи бюджету АР Крим й обласних бюджетів (п. 1 ч. 1 ст. 66 БК);
- 60% – доходи бюджетів міст республіканського АР Крим й обласного значення, районних бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад (п. 1 ч. 1 ст. 64 БК).

Не відносяться до такого розподілу території міст Києва та Севастополя, для котрих розподіл податку визначений пунктом 1¹ частини першої статті 64 БК.

ПДФО, яке сплачуватиметься (перераховуватиметься) відповідно до ПК на території м. Київ, розподілятиметься між бюджетами в наступних розмірах:

- 60% – доходи Державного бюджету України (п. 1 ч. 2 ст. 29 БК);
- 40% – доходи бюджету м. Київ.

Зважаючи на оголошену Урядом політику бюджетної децентралізації, частки розподілу ПДФО між державним та місцевими бюджетами змінилися на користь місцевих бюджетів, що позитивно впливає на фінансову самостійність органів місцевого самоврядування.

5. Проведений аналіз дав змогу визначити, що питома вага ПДФО у податкових надходженнях місцевих бюджетах становить більше половини всіх доходів місцевих бюджетів. Так в 2019 р. фіскальна значущість ПДФО у місцевих бюджетах складала 62,4 %.

6. Проведене економетричне моделювання залежності обсягів надходження ПДФО до Зведеного бюджету України від динаміки зміни доходів населення дало змогу визначити, що у випадку якщо доходи населення за *i*-ий період збільшаться на 1 %, то надходження ПДФО до Зведеного бюджету зросте на 1,17 % і навпаки, зі зменшенням доходів населення на 1 % обсяг надходження ПДФО до Зведеного бюджету зменшиться на 1,17 %.

7. Податок на доходи фізичних осіб входить до складу основних податків в податкових системах більшості країн світу. Він є одним з економічних важелів держави, за допомогою якого здійснюється вирішення таких складних завдань, як забезпечення достатніх надходжень до бюджетів усіх рівнів; регулювання рівня доходів та, відповідно, структури особистого споживання і заощаджень громадян; стимулювання раціонального використання одержаних доходів.

У податкових системах зарубіжних країн можна виділити чотири основні схеми розподілу ПДФО між бюджетами:

1) з незалежним встановленням ставок податку на різних адміністративних рівнях (так звана «децентралізована») (притаманна США, Японії, країнам Скандинавії). Центральний бюджет (бюджети регіонів) отримують свої надходження від ПДФО, а муніципалітети – свої. Величина надходжень залежить від встановлених податкових ставок. Адміністрування податку може відбуватися як лише державними податковими органами, так і паралельно з місцевими. Оскільки така система зумовлює диференціацію

ставок ПДФО в межах країни та може мати вплив на міграцію населення між регіонами (муніципалітетами), органи місцевого самоврядування при встановленні своїх ставок податку відстежують величину справляння ПДФО в сусідніх муніципалітетах;

2) відрахування від єдиної ставки, встановленої центром (застосовувалась на початку 2000-х років в Японії). Дана схема передбачала встановлення центральним урядом загальної податкової ставки, яка потім централізовано розподіляється за єдиним нормативом, при цьому частина надходить до регіональних та місцевих бюджетів. Дана система дозволяла доволі швидко (через прийняття відповідних змін до бюджетного законодавства) посилювати чи послаблювати централізацію надходжень від ПДФО до державного бюджету;

3) централізована, за якої вся сума ПДФО надходить до центрального бюджету і не перерозподіляється до бюджетів нижчих рівнів (Франція, Великобританія). Натомість наповнення регіональних та місцевих бюджетів відбувається за рахунок інших податків (здебільшого, податку на нерухомість);

4) горизонтального («добюджетного») вирівнювання (Німеччина). Дана схема передбачає акумуляцію надходжень від ПДФО на окремих міжбюджетних рахунках (а не в бюджеті) з наступним розподілом за встановленою законодавством формулою в бюджети територій.

8. Реформування бюджетної системи України, а в її складі системи місцевих, у першу чергу, самоврядних, бюджетів має здійснюватись шляхом запровадження єдиного підходу до порядку формування їх ресурсної бази в частині визначення структури доходних джерел.

В частині податку на доходи фізичних осіб це означає, що такий податок має виступати джерелом усіх без виключення самоврядних бюджетів, незалежно від того, чи є відповідні територіальні громади учасниками процесу їх об'єднання. При цьому частина надходжень від цього податку в обов'язковому порядку має зараховуватися до районного та обласного

бюджетів для фінансування спільних бюджетних програм, орієнтованих в кінцевому підсумку на забезпечення інтересів жителів відповідних територій, забезпечення яких найбільш доцільним і можливим цілком об'єктивно є саме на відповідному (районному чи обласному) рівні.

Керуючись принципом справедливості порядок розподілу надходжень ПДФО між самоврядними, включаючи бюджети об'єднаних територіальних громад, районним й обласним бюджетами доцільно запропонувати в наступні пропорції: 60%:20%:20% відповідно.

При цьому у разі, якщо місце роботи і проживання (реєстрації) платника податку не співпадають, логічним виглядає зараховувати податок на доходи фізичних осіб у рівних пропорціях до відповідних самоврядних бюджетів з подальшим відрахуванням з них коштів до районного та обласного бюджетів у пропорціях, які в кінцевому підсумку забезпечували б зазначене вище базове співвідношення: 60% (30%+30%):20%:20% (відповідно бюджет територіальної громади, включаючи об'єднані територіальні громади, за місцем роботи платника податку, бюджет територіальної громади, включаючи об'єднані територіальні громади, за місцем проживання платника податку, районний бюджет, обласний бюджет).

Доцільність запровадження такого механізму обґрунтована з тих позицій, що він закладає підґрунтя для заінтересованості територіальних громад створювати власну відповідну інфраструктуру, що своїм наслідком матиме автоматичне збільшення частки надходжень податку в їх бюджети, підвищуючи в підсумку його загальний розподільчий, а відтак фіскальний, з точки зору належного бюджетоутворення, ефект.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамченко Н.А. Податок на доходи фізичних осіб в системі децентралізації державного управління. *Молодий вчений*. № 12 (27). Ч. 1. 2015. С. 88-91
2. Андрущенко В. Л. Податкова система: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 416 с.
3. Безверхий К. Адміністрування ПДФО у 2016 році: новації законодавства. URL: <http://er.knutd.com.ua/handle/123456789/458> (дата звернення: 18.02.2020)
4. Буряковський В. В. Податки: навч. посібн. URL: <http://www.lib.ua-gu.net/content/645.html> (дата звернення: 15.02.2020)
5. Бюджетний кодекс України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (дата звернення: 25.02.2020)
6. Винницький Д. В. Налоги и сборы: понятие, юридические признаки, генезис. М. : Норма, 2013. 144 с.
7. Вознюк О. Б. Податок на доходи фізичних осіб та його вплив на формування доходів місцевих бюджетів. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2012. Вип. 22.4. С. 176–181.
8. Греченко В. А., Греченко В. В. Виникнення і розвиток податку з доходів фізичних осіб до Першої світової війни. URL: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/VKhnuvs/2010_51_1/51-1/14.pdf (дата звернення: 18.02.2020)
9. Гудковський С. Б., Остапенко Д. Я. Податок на доходи фізичних осіб в Україні: суперечки та перспективи. *Вісник НТУ «ХПІ»*. 2012. № 56. С. 38–43.
10. Дадашев А. З., Базилевич О. И. Налоги и налогообложение: практикум. URL: <http://www.booka.ru/books/542220> (дата обращения: 26.02.2020)
11. Демчук Н. Н. Налоги: функция, структура, пути совершенствования. *Налоговый вестник*. 2015. №7. С.8-12.

12. Десятнюк О. М. Інновації податку на доходи фізичних осіб у контексті норм Податкового кодексу України. URL: <http://www.pu.if.ua/depart/Finances/resource/file/Збірник/2012-2/Десятнюк.pdf>. (дата звернення: 03.03.2020)

13. Иванов Ю. Б., Крисоватий А. І., Десятнюк О. М. Податкова система: підручник. URL: https://www.studmed.ru/krisovatiy-a-vanov-yub-desyatnyuk-om-podatкова-sistema_690cd50.html (дата звернення: 24.02.2020)

14. Игонина Л. Л. Муниципальные финансы: Учеб. пособие. URL: <https://biblio-online.ru/book/regionalnye-i-municipalnye-finansy-413592> (дата обращения: 22.02.2020)

15. Исаев А.А. Государственный кредит. В кн. «Финансы и налоги: очерки теории и политики. URL: <https://www.twirpx.com/file/264612/> (дата обращения: 27.02.2020)

16. Катрук Н. Світовий досвід оподаткування доходів фізичних осіб і його використання в Україні. URL: http://www.experts.in.ua/baza/analitic/index.php?ELEMENT_ID=42074 (дата звернення: 14.03.2020)

17. Корягіна Т.В. Шляхи вдосконалення податкової системи в Україні. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/eko/27dec2017/68.pdf>. (дата звернення: 20.02.2020)

18. Кошук Т. В. Реформування податку на доходи фізичних осіб у нових країнах ЄС. *Реформування податкової системи України відповідно до європейських стандартів*. Ірпінь, 2012. С. 177–179.

19. Краткий обзор системы налогообложения Великобритании URL: <http://www.kac.com.ua/foreignlaws/gb1.htm>. (дата обращения: 16.03.2020)

20. Кучеров И.И. Теория налогов и сборов (правовые аспекты): монография. URL: <http://znanium.com/catalog/author/4fe52301-f853-11e3-9766-90b11c31de4c> (дата обращения: 21.03.2020)

21. Лісняк В. І. Правові форми реалізації стимулюючої функції податків: дис. Харків, 2016. 220 с.

22. Мельник І.Б. Зарубіжний досвід щодо оподаткування доходів фізичних осіб URL: <http://intkonf.org/melnikib-zarubizhniy-dosvid-schodo-opodatkovannya-dohodiv-fizichnih-osib/> (дата звернення: 20.03.2020)
23. Оподаткування доходів фізичних осіб: міжнародний досвід URL: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/3030>. (дата звернення: 22.03.2020)
24. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>. (дата звернення: 06.03.2020)
25. Офіційний сайт Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень URL: <http://www.ibser.org.ua>. (дата звернення: 07.03.2020)
26. Офіційний сайт Державної казначейської служби України URL: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>. (дата звернення: 04.03.2020)
27. Офіційний портал Державної фіскальної служби України URL: <http://sfs.gov.ua/pro-sfs-ukraini>. (дата звернення: 05.03.2020)
28. Піскова Ж.В. Формування системи показників фіскальної ефективності податків: теорія і практика. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Економіка» 2016. Вип 2(6). С.174-180.
29. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>. (дата звернення: 24.02.2020)
30. Поддєрьогін А. М., Білик М. Д., Буряк Л. Д. Фінанси підприємств: підручник. К. : КНЕУ, 2013. 552 с.
31. Прокопенко Н. С. Податкове регулювання агропромислового виробництва : монографія. К. : ННЦ ІАЕ, 2009. 316 с.
32. Рядінська В. Доцільність прогресивного оподаткування доходів фізичних осіб. *Наука і правоохорона*. 2013. №8. С. 196-201.
33. Рябчук О. Г. Регулювання пропозиції праці інструментами оподаткування доходів населення. *Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право)*. 2012. № 1(56). С. 99–105.
34. Славкова А. А. Методологічні підходи до визначення податкового навантаження на доходи фізичних осіб. *Формування ринкової економіки*. 2010. № 23. С. 438–453.

35. Славкова А.А. Особистий прибутковий податок: зарубіжний досвід адміністрування. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Foa_2013_1_28 (дата звернення: 24.03.2020)

36. Сомова В. В. Проблеми соціальної справедливості податку з доходів фізичних осіб. *Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Дослідження впливу фінансово-кредитної інфраструктури на соціально-економічний розвиток суб'єктів господарювання»* (м. Харків, 2011 р.). Харків : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2011. С. 131–133.

37. Сомова В. В. Засади оцінки межі розширення оподаткування доходів фізичних осіб в системі розподілу доходів населення. *Матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Формування конкурентоспроможної економіки: теоретичні, методичні та практичні засади»* (м. Тернопіль, 26-27 квітня 2012 р.). Тернопіль : Крок, 2012. С. 194–195.

38. Сомова В.В. Применение инструментов налогового регулирования в механизме распределения доходов физических лиц. *Материалы Международной научно-практической конференции «Современный бизнес: новшества и проблемы»* (г. Тбилиси, 3–5 октября 2014 г.). Тбилиси : ТСУ, 2014. С. 192 – 196.

39. Сомова В. В. Державний аудит в системі оподаткування доходів фізичних осіб. *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Наукове забезпечення пр�ксеології аудиту»* (м. Київ, 6–7 листопада 2014р.). К.: КНТЕУ, 2014. С. 122-124.

40. Сукова А. Основы налогообложения Германии. URL: <http://www.freelawyer.ua/news/118> (дата звернення: 20.03.2020)

41. Суторміна В. М. Держава–податки–бізнес (зі світового досвіду фіскального регулювання ринкової економіки): монографія URL: <http://catalog.uccu.org.ua/opacunicode/index.php?url=/notices/index/IdNotice:22280/Source:default>. (дата звернення: 21.03.2020)

42. Сухорукова М.О. Фіскальна політика в умовах глобальної

інституалізації: україна та досвід зарубіжних країн. *Scientific Journal "ScienceRise"*. 2016. № 7/1 (24). С. 50—54.

43. Танклевська Н. С. Світовий досвід оподаткування доходів фізичних осіб URL: <http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/6.1/264.pdf> (дата звернення: 22.02.2020)

44. Толочко В. М., Музика Т. Ф. Огляд механізму стягування податків в Україні та деяких країнах світу. URL: <http://modern-pharmacy.com.ua/oglyad-mehanizmustyaguvannya-podatktiv-vukrayini-ta-deyakh-krayinah-svitu> (дата звернення: 23.02.2020)

45. Третьякова О. В. Вплив податкової політики на економічний стан та подальший розвиток країни. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. № 5 (4). С. 147–149.

46. Трофімова М. О. Податок на доходи фізичних осіб в Україні: фіскальна та соціально-регулятивна роль URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=947> (дата звернення: 12.03.2020)

47. Хомутенко В. П., Хомутенко А. В. Фрагментарний аналіз механізму дії регулюючої функції податку на прибуток підприємств в Україні URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/147040814.pdf> (дата звернення: 12.03.2020)

48. Хомутенко В. П., Хомутенко А. В. Фіскальна ефективність податку на прибуток підприємств в Україні. *Економіка та держава*. 2017. № 2. С. 61–65.

49. Чубай В. М., Якимчук Л. М. Вплив податкової системи на добробут фізичних осіб. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2010. Вип. 20.10. С. 261–266.

50. Чугунов І. Я., Ігнатенко А. Б. Податок з доходів фізичних осіб у системі фінансово-економічного регулювання. *Фінанси України*. 2013. № 4. С. 3–14.

51. Чугунов І. Я., Нікітішин А. О. Оподаткування доходів громадян як складова фінансово-економічних відносин. *Наукові праці НДФІ*. 2018. № 1(42). С. 3–11.

52. Чуприна А. Оподаткування доходів фізичних осіб: міжнародний

досвід. URL: <http://www.visnuk.com.ua> (дата звернення: 24.03.2020)

53. Швабій К. Податок з доходів фізичних осіб: проблеми і перспективи URL:

http://consultant.parus.ua/_d.asp?r=068H21a55e9c6bb2538384c4d3ecce5c9f717.

(дата звернення: 26.03.2020)

54. Швабій К. І. Регулятивна ефективність податку на доходи фізичних осіб в Україні. *Фінанси України*. 2013. № 4. С. 27–44.

55. Швабій К. І. Фіскальна ефективність податку на доходи фізичних осіб. *Фінанси України*. 2012. № 3. С. 31–37.

56. Шевчук І. В. Іноземний досвід оподаткування доходів фізичних осіб та можливості його адаптації в Україні. URL: <http://ir.znau.edu.ua/handle/123456789/257> (дата звернення: 24.03.2020)

57. Янжул И.И. Основные начала финансовой науки: Учение о государственных доходах. М.: «Статут», 2011. 555 с.

58. Ярошенко Ф. О., Павленко В. В., Павленко В. П. Історія податків та оподаткування в Україні: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2012. 416 с.